

BUZAĞILARIN BESLENMESİ*

Çeviren : A. Rıza KOCA

Antalya Zirai Araştırma
Enstitüsü

Ağız Sütü

Yeni doğan buzağının yaşamı için tek önemli şey, doğumdan sonra ağız sütü ile beslenmesidir. Doğumdan sonra salgılanan ilk süt ağız sütüdür ve yaklaşık 3 gün sürer. Normal süttten daha yüksek düzeyde enerji, protein, vitaminler ve hastalıklara karşı direnç maddeleri, özellikle gamma globulin içerir.

Buzağı, doğumdan sonra ilk saat içinde ağız sütü ile beslenmeli ve ağız sütü ile besleme 2-3 gün sürmelidir. Buzağılar hastalık yapıcı organizmalara karşı dirençsiz olarak doğarlar. Doğumdan hemen sonra buzağuların ağız sütünü almaları önem taşır, çünkü gereksinim duydukları bağışıklık maddeleri kendi vücutlarında oluşuncaya kadar ağız sütü ile sağlanır. Buzağının barsak çeperleri yoluyla direnç maddelerini alma yeteneğinin doğumdan sonra hızla azalması ve pratik olarak 24 saat sonra sıfıra inmesi nedeniyle, zamanlama çok önemlidir. Buzağılar doğumdan hemen sonra ağız sütünü alamazlarsa ölüm oranı yükselbilir. Genel pazarlardan satın alınan ve kaynakları bilinmeyen buzağılara ağız sütü beslemesinin uygulandığından emin olmak güçtür.

Süt

Buzağı ilk 2 yada 3 ay sütle beslenir. Dayanıklı ve sağlıklı buzağılar daha erken süttten kesilebilir, ancak bunlara

* Feeding Calves. 1981. Cooperative U. S. Dep. of Agriculture, University of California, Leaflet: 2328

sütle besleme dönemi sona ermeden önce yaklaşık 650 - 700 g kuru buzağı başlama karması verilmelidir. Buzağular en azından ilk 2 hafta tam yağlı sütle beslenmelidir. Bundan sonra, değiştirmede eğer ekonomik bir yarar varsa, tam yağlı süt yerine iyi kalitede süt özdeşi yem verilebilir.

Süt özdeşi yem (süt ikame yemi)

Süt özdeşi yemin seçiminde fiattan daha çok nitelik üzerinde durulmalıdır. Süt özdeşi yemin niteliği, besin maddelerinin özellikle protein ve yağın hem düzeyine hem de kaynağına bağlıdır. Yapısındaki süt ürünlerinin miktarı arttıkça niteliği iyileşir.

Süt özdeşi yemin etiketi iucelenmelidir. En iyileri, tümü süt ürünleri kaynaklı enaz % 20 protein içerenleridir. Eğer protein bir kesimi soya unu yada soya konsantrelerinden geliyorsa, protein düzeyi % 22-24 olmalıdır. Diğer bitkisel ve hayvansal protein kaynakları küçük buzağular tarafından daha az sindirildiklerinden süt özdeşi yemine katılmamalıdır.

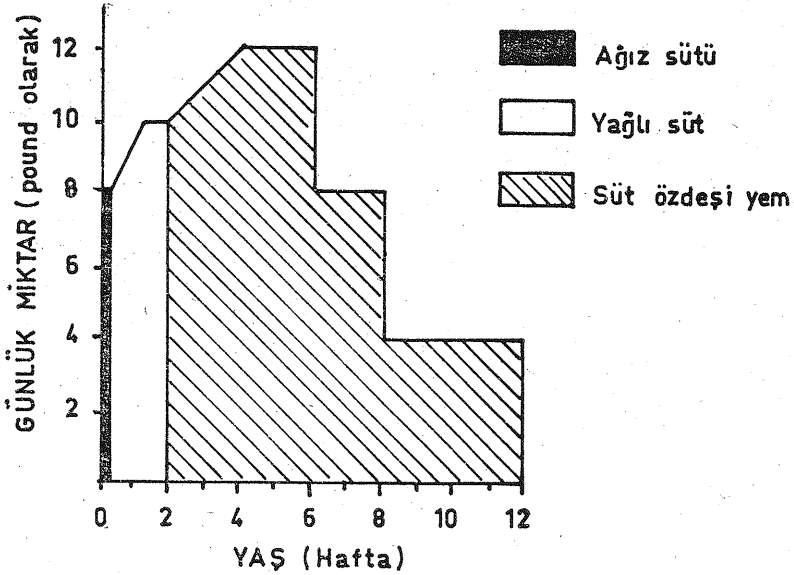
Süt özdeşi yemde yağ düzeyi enaz % 10 olmalıdır. Bu düzeyin % 20' ye kadar çıkmasına izin verilebilir. Yüksek yağ düzeyleri ishal şiddetini azaltma eğilimi gösterir ve gelişme için ek enerji sağlar. Hayvansal kaynaklı yağlar bitkisel yağlara yeğ tutulurlar.

Süt özdeşi yemin ham sellüloz içeriği % 0,5 den az olmamalıdır. Daha yüksek düzeyler genellikle süt özdeşi yemin buzağı için daha düşük enerji içerdiği anlamını taşır.

Laktoz (süt şekeri) ve dextroz dahil, karbonhidratlardan buzağular etkin biçimde yararlanırlar. Süt özdeşi yemde bulunmaması gereken iki bilinen karbonhidrat, nişasta ve sakkaroz (adi şeker) dur.

Süt özdeşi yem, her yemlemeden önce ılık su ile tam olarak karıştırılır ve her öğünde aynı miktar verilir. Herhangibir öğünde çok fazla süt yada süt özdeşi yem verilmesi, gereğinden az verilmesinden daha sakıncalıdır. Süt özdeşi yem yapımcılarının önerileri dikkatlice izlenmelidir. Normal olarak günde iki kez yemleme önerilir.

İlk 6 hafta her 10 kg. canlı ağırlık için yaklaşık 1 kg. tam yağlı süt veya karışık süt buzağıya emzikli bir kova yada şişe ile içirilir. Bundan sonra buzağı süttten kesilinceye kadar verilen miktar gittikçe azaltılır (Şekil - 1).

Şekil : 1

Su

İlk haftadan sonra, özellikle sıcak havalarda temiz ve taze su verilmelidir.

Buzağı başlama karması

Buzağı yaklaşık 1 haftalık olduğunda kuru buzağı başlama yemine geçirilir. Karma yaklaşık % 16 protein içermeli ve yüksek enerjili tahıllarla lezzetli yan ürünlerden oluşmalıdır. Başlama karmasında melas bulunması onun lezzetini artırır.

Buzağıyı kuru yem yemeğe alıştırmak için az miktarda ağız çevresine sürülür ve süt içirdikten sonra süt kovasına az miktarda yem konur. Buzağı başlama karması taze olarak tutulmalı ve her gün ayrı bir kutu yada kovada az miktarda verilmelidir. Buzdği günde 675-700 g yem tüketinceye kadar süttten kesilmemelidir. İri buzağılar yaşları iler-

ledikçe günde ençok 2750 grama kadar yem yiyebilirler. Bundan daha çok yem verilmemelidir çünkü yüksek miktarlar, buzağının yaşı ilerledikçe ana yem olan kuru ot tüketiminin azalmasına neden olur. İyi nitelikte kaba yem verildiğinde 10. aydan sonra konsantre yeme gerek kalmaz.

Kuru ot

Buzağılar birkaç günlük olduktan sonra yonca yada diğer baklagil kuru otları her zaman verilmelidir. Ot ince saplı, yeşil yapraklı olmalı ve günlük olarak az miktarda verilmelidir. Buzağı büyüdükçe kuru otu serbest olarak yiyebildiği kadar yemelidir. Altı aydan sonra silo yemi yada otlak bir miktar kuru otun yerini tutabilir, ancak buzağı en az 10 aylık oluncaya kadar biraz kuru ot verilmelidir. Bundan sonra buzağının tüm gereksinimi, iyi kalite kuru ot yada baklagillerce zengin otlak, su ve tuzdur.